

Voorwoord

Inmiddels bijna dertig jaar geleden werd ik alleenstaand ouder, met de zorg voor een tweejarige peuter en zonder inkomsten. Ik deed een beroep op de bijstand en kreeg vrij snel een uitkering. Ik schreef me in bij een woningbouwvereniging en kreeg een urgentieverklaring als alleenstaand ouder. Ik zat in het 'warme nest' van de plaatselijke FNV Vrouwenbondsafdeling en via de FNV Vrouwenbond kreeg ik na een aantal jaren een betaalde baan waardoor ik de bijstand achter mij kon laten. Ik had een breed sociaal netwerk van familie en vrienden en daardoor voldoende oppas mogelijkheden om zelf activiteiten buitenshuis te ondernemen. Ook buurtgenoten stonden klaar als ik even extra oppas of hulp nodig had. Terugkijkend was het kunst- en vliegwerk om het toen allemaal goed te organiseren en te combineren. Maar dat lijkt kinderwerk vergeleken met wat alleenstaande ouders nu voor hun kiezen krijgen.

Het uitkeringsrecht is opgedeeld in tientallen eenmalige uitkerinkjes, toeslagen, kortingen en voorzieningen met voor iedere regeling een uitgebreide bureaucratische rompslomp van formulieren en bewijsstukken. Wie daar wijs uit wordt kan direct als senior beleidsmedewerker sociale zaken bij iedere gemeente aangesteld worden. Want niet alleen de cliënten, ook de uitvoerend ambtenaren hebben de nodige moeite om vast te stellen wie waarop recht heeft.

Deze rechten gaan vergezeld van plichten die al even gecompliceerd opgesteld zijn en meestal zijn uitbesteed aan marktpartijen.

De markt van de re-integratie wordt beheerst door bedrijven die met een zo laag mogelijke offerteprijs toch zoveel mogelijk winst willen maken. Om uit de kosten te komen en winst te maken door de 'bonus' binnen te slepen, moeten cliënten zo snel mogelijk aan de baan. De kwaliteit van die baan, de mate waarin die past bij de wensen, talenten en zorgverantwoordelijkheden van de cliënt en of een alleenstaand ouder daarmee daadwerkelijk uit de armoede komt, dat is allemaal van ondergeschikt belang. Gelukkig zijn er ook een aantal goede bedrijven, meestal gerund door ervaringsdeskundige vrouwen die wel uitgaan van de wensen en mogelijkheden van de cliënten.

En heb je als alleenstaand ouder een betaalde baan, dan is het nog steeds voor de meesten een enorme toer om rond te komen van het inkomen dat je daarmee verdient. Sommigen hebben 2 of 3 banen, soms zelfs met flexibele tijden en zie dan ook in je gezin alles ook nog maar eens draaiende te houden.

De urgentieverklaring voor alleenstaande ouders is bij de huidige woningcorporaties allang verdwenen. Het kan maanden of jaren duren voor je in aanmerking komt voor een woning. Regelmatig komen alleenstaande ouders met hun kinderen op straat te staan. Zij moeten een beroep doen op de daklozenopvang of bij familie of vrienden tijdelijk onderdak zien te vinden. Dat laatste wordt steeds moeilijker nu het sociaal netwerk van alleenstaande ouders steeds verder inkrimpt.

Dit is misschien wel wat mij van alle knelpunten die alleenstaande ouders ondervinden het diepst raakt: het sociaal isolement waarin de alleenstaande moeders nu verkeren en dat zij ondanks alles toch de kracht vinden om er samen met hun kinderen wat van te maken.

Deze alleenstaande moeders zorgen ondertussen wel voor de opvoeding van ruim een zesde deel van de huidige jeugd, die van cruciaal belang is voor de toekomst van onze samenleving. Het is hoog tijd dat de samenleving daarvan doordrongen raakt en deze ouders de ruimte (in tijd en geld) geeft om die belangrijke taak uit te voeren.

Tineke van der Kraan,
directeur FNV Vrouwenbond

Inhoud

Voorwoord	1
Europees Jaar 2010	3
Feiten & cijfers: Armoede in Nederland	4
Alleenstaande ouder worden stond niet op mijn schema, het overkwam mij, <i>Petruschka Meyer</i>	5
Project Meer Kansen voor Alleenstaande Ouders	6
Feiten & Cijfers: Alleenstaande Ouders in Nederland	7
<i>Interview met alleenstaande ouder Carmen Rampersad:</i> Jonge kinderen hebben aandacht nodig	10
Alleenstaande ouders met betaald werk	11
Alleenstaande moeders draaien op voor schulden	12
<i>Interview met alleenstaande ouder Claudine van Wielingen:</i> Eigenlijk zit je altijd in een spagaat	13
<i>Wettelijke regelingen voor alleenstaande ouders</i>	14
Samenvatting Advies Studerende moeders, St. Steunpunt Studerende Moeders	15
<i>Interview met alleenstaande ouder Erna Smeekes:</i> Tientjes maakt werk van passie	16
Lokale actieplannen Meer Kansen voor Alleenstaande Ouders	17
Voorstellen lokaal beleid ter bestrijding van armoede <i>Marianne van Loenhout, Kerkrade, 4 mei 2010</i>	17
Inkomenskaart Gemeente	19
Enquête Meer Kansen voor Alleenstaande Ouders	21
Handige websites	24

Deze Reader bevat achtergrondinformatie bij de workshops tijdens de Conferentie 'Meer Kansen voor Alleenstaande Ouders' die de FNV Vrouwenbond organiseert op 4 juni 2010. Deze conferentie wordt mede mogelijk gemaakt door de Europese Unie in het kader van het Europese jaar van de bestrijding van de armoede en sociale uitsluiting.

De Europese Unie is een van de rijkste gebieden ter wereld, maar toch heeft 17% van de Europeanen zo weinig middelen dat zij niet in hun basisbehoeften kunnen voorzien.

Armoede wordt vaak geassocieerd met ontwikkelingslanden waar ondervoeding, sterfte en gebrek aan drinkwater deel uitmaken van het dagelijkse leven. Maar armoede en sociale uitsluiting komt ook in Europa voor. Het probleem is weliswaar minder ernstig, maar toch is het onaanvaardbaar.

Armoede en uitsluiting van een individu leiden tot degradatie van de samenleving. Europa is alleen sterk als het volle potentieel van ieder individu wordt benut.

Er is geen eenvoudige oplossing voor armoede en sociale uitsluiting. Maar één ding is zeker: alleen samen kunnen we de strijd winnen. Het is tijd dat we ons toelagen op onze belofte van solidariteit, sociale gerechtigheid en sociale inclusie. 2010 is het Europese jaar tegen armoede en sociale uitsluiting.

Bron: Europese Commissie website werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen www.ec.europa.eu

Doelstellingen van het Europees Jaar van de Bestrijding van Armoede en Sociale Uitsluiting:

- **Stimuleren** van politieke betrokkenheid op elk gebied van de samenleving om armoede en sociale uitsluiting te bestrijden, van Europees tot lokaal niveau, zowel openbaar als privé;
- **Inspireren** van de Europese burgers om samen de strijd aan te gaan tegen armoede en sociale uitsluiting;
- **Aandacht besteden** aan de zorgen en behoeften van mensen die worden geconfronteerd met armoede en sociale uitsluiting;
- **Betrokkenheid** van de samenleving en niet-gouvernementele organisaties die armoede en sociale uitsluiting bestrijden;
- **Tegengaan van stereotypen en stigmatisatie** van armoede en sociale uitsluiting;
- **Promoten** van een samenleving die een goede levensstandaard ontwikkelt en onderhoudt en zorgt voor sociaal welzijn en gelijke kansen voor iedereen;
- **Solidariteit** tussen verschillende generaties aanmoedigen en instaan voor duurzame ontwikkeling.

In Nederland ligt de nadruk op participatiebevordering gerichte armoedebestrijding. Vanuit het rijk is 130 miljoen extra ingezet voor gemeentelijk armoedebeleid. Belangrijke thema's:

- **Het bevorderen van de participatie van kinderen** in arme gezinnen, met als doel te stimuleren dat kinderen in arme gezinnen maatschappelijk mee kunnen doen.
- **Het bevorderen van het gebruik van voorzieningen**, met als doel dat maatschappelijke organisaties hun cliënten actief informeren over inkomensvoorzieningen en hen doorverwijzen naar de juiste instanties voor het aanvragen ervan. Hierbij worden samenwerkingsafspraken gemaakt en uitgevoerd.
- **Het betrekken van mensen** die, om financiële of andere redenen, gehinderd zijn om deel te nemen aan de Nederlandse maatschappij. Het doel is te bevorderen dat alle burgers kunnen participeren in de samenleving

Feiten & Cijfers: Armoede in Nederland

Sociaal minimum of Beleidsmatige inkomensgrens

Het sociaal minimum of de beleidsmatig inkomensgrens is het wettelijk bestaansminimum zoals dat in de politieke besluitvorming is vastgesteld. Het sociaal minimum betreft normbedragen die verschillen per huishoudenstype. Om armoede af te bakenen is deze beleidsmatige inkomensgrens gesteld op 101 procent van het sociaal minimum. Dit betekent dat alle huishoudens die uitsluitend zijn aangewezen op bijstand of AOW, eventueel aangevuld met kinderbijslag en huurtoeslag, volgens deze inkomensgrens tot de groep met risico op armoede worden gerekend.

Lage-inkomensgrens

De lage-inkomensgrens vertegenwoordigt een vast koopkrachtbedrag en wordt jaarlijks alleen aangepast voor de prijsontwikkeling. In prijzen van het jaar 2008 bedroeg de lage-inkomensgrens voor een alleenstaande 11 020 euro. Per maand komt dit neer op 920 euro. Ook in 2008 lag het inkomen (exclusief huurtoeslag) van een alleenstaande bijstandsgerechtigde onder de lage-inkomensgrens. Van enkele groepen die van het sociaal minimum moeten rondkomen, te weten eenoudergezinnen met één kind, alleenstaande AOW-ers en AOW-paren, wordt het inkomen net boven de lage-inkomensgrens gerekend.

Hoogte van armoedegrenzen van enkele huishoudenstypen (netto maandbedrag in euro)								
	Alleenstaande		Paar zonder kind		Paar		Eenoudergezin	
	tot 65 jaar	65 jaar e.o.	tot 65 jaar	65 jaar e.o.	1 kind	2 kinderen	1 kind	2 kinderen
Sociaal minimum of Beleidsmatige inkomensgrens 1)								
2008	840	940	1200	1290	1370	1450	1260	1340
Lage-inkomensgrens								
2008	920	920	1260	1260	1530	1730	1220	1390

Bron: CBS.

1) Het betreft hier 101 procent van het sociaal minimum (netto bijstand/AOW, inclusief vakantiegeld en eventuele kinderbijslag voor kinderen van 6–11 jaar en (vanaf 2008) kindgebonden budget.

In 2008 hadden 545 duizend huishoudens een laag inkomen, waaronder 460 duizend huishoudens met een inkomen onder het sociaal minimum.

Sociale uitsluiting

Ondanks de doelstellingen die zijn geformuleerd in het Nationaal actieplan 2008 ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is er de laatste jaren geen verbetering in sociale participatie gerelateerd aan inkomen. (Moonen, 2010).

De resultaten van het onderzoek naar sociale participatie van Moonen laten zien dat participatie nog steeds sterk samenhangt met de hoogte van het inkomen. Mensen met hogere inkomens hebben vaker contact met vrienden, doen vaker vrijwilligerswerk, sporten vaker en bezoeken vaker een museum dan mensen met lagere inkomens. Dit verschil tussen mensen met hogere en lagere inkomens geldt overigens niet voor het verlenen van informele hulp of het contact met familieleden; dat is gelijk voor alle inkomensgroepen.

Bronnen:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2009) *Lage inkomens, kans op armoede en uitsluiting 2009*. december 2009. Den Haag/Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek

Moonen, L. (2010), *Minder sociale participatie door personen met weinig inkomen*, in Sociaaleconomische trends, 1e kwartaal 2010. Den Haag/Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek

Alleenstaande ouder worden stond niet op mijn schema, het overkwam mij

“Ik ben een alleenstaande moeder”, zeg je dan. De reacties die je daar op krijgt, geven je vaak het gevoel dat je gefaald hebt, dat je zielig bent. Alsof je een man nodig hebt om compleet te zijn. Alsof je moet bewijzen dat jij het alleen het net zo goed kan als een twee-oudergezin. Je krijgt ook vragen als: “Wil je geen echt gezin, een compleet gezin?” of “Mis je geen man?”.

Gelukkig krijg je ook positieve reacties, vaak van mensen die een alleenstaande moeder in hun omgeving hebben. Inderdaad, ik ben een alleenstaande moeder en ik doe het goed. Wij zijn een echt gezin, compleet met zijn tweeën. Tot voor kort wist ik niet dat wat ik doe bewonderenswaardig is. Maar als ik moeders hoor klagen hoe zwaar ze het hebben als hun man er een week niet is, dan moet ik lachen. Ik weet niet beter.

De dag dat ik mijn zoon voor het eerst in mijn handen hield, was de mooiste dag van mijn leven. Ik wist: wat er ook op mijn pad komt, dit is mijn levenskracht, hij maakt dat ik door kan gaan. Mijn kind was mijn keuze, dus kies ik er ook voor om bij zijn opvoeding betrokken te zijn. Dat betekent veel meer dan alleen in het weekend leuke dingen met hem te doen. Als moeder ben ik onvervangbaar. Het gevoel dat mijn kind krijgt als ik bij hem ben, als ik hem zijn ochtendkus geef als ik de klas uitloop, als hij mij zijn verhaal kan vertellen na school, dat gevoel kan alleen ik als moeder hem geven. Elk pijntje kan ik wegkussen. Met hem praten brengt hem tot rust, geeft hem inzicht in mijn verleden, zijn afkomst, onze toekomst.

Als alleenstaande ouder sta je alleen voor de opvoeding van je kind; jouw waarden en normen overdragen; zelf zware beslissingen nemen; wat is goed en wat niet.

Elke gebeurtenis is weer een uitdaging. Soms maakt het je radeloos, vaak heel trots. Het is niet gemakkelijk om de balans te vinden tussen een goede moeder zijn, kostwinner zijn en een sociaal leven hebben, laat staan om deze balans constant te houden. Dat de meningen daarover zo verdeeld zijn, vergroot de sociale druk. Wat wil jij en wat is maatschappelijk geoorloofd? Je moet de balans constant aanpassen aan de noden van jou en je kind. De basis van een kind moet stabiel zijn. Financiële stabiliteit is zeker ook belangrijk. Een goede (alleenstaande) moeder heeft de zaak niet alleen financieel op orde, maar is in deze roerige maatschappij zeker ook een veilige haven voor haar kind. Kan een moeder die altijd moet werken en er nooit voor het kind kan zijn, een veilige basis bieden, zodat het kind zich kan redden in deze maatschappij? De kinderopvang doet het goed ter aanvulling, maar jou als moeder vervangen kan het niet.

Omdat ik ervoor gekozen heb om parttime te werken, moet ik veel uitleggen, me bijna verdedigen om mijn besluit te rechtvaardigen. Werken geeft je in deze maatschappij de kans om je in de grotemensenwereld te begeven, om je te ontplooiën en even je eigen ik op de eerste plaats te zetten. Toch denk ik dat werk niet de boventoon moet voeren, zeker niet als dat onder druk van anderen gebeurt. Op die manier geef je jezelf niet de kans om ook volledig te genieten van het ouderschap.

Alleenstaande moeder worden was niet mijn keus. Mijn zoon een liefdevolle, emotioneel gezonde basis geven, met tijd en aandacht, en hem zo goed mogelijk afleveren in de maatschappij, dát is wel mijn keus.

Petruschka Meyer

Project Meer Kansen voor Alleenstaande Ouders

De FNV Vrouwenbond zet zich samen met de FNV vakcentrale in voor verbetering van de positie van alleenstaande ouders met betaald werk of in een uitkeringsituatie. Want armoede doet zich vooral voor bij alleenstaande ouders. Meestal zijn het vrouwen die in hun eentje voor huishouden, opvoeding en inkomen moeten zorgen. Via betaalde arbeid kunnen alleenstaande ouders vaak niet voldoende inkomen verwerven om een economisch onafhankelijk bestaan op te bouwen. Grote groepen alleenstaande vrouwen met hun kinderen zijn daardoor tot armoede veroordeeld. Een op de zes gezinnen met kinderen is eenoudergezin. Ruim de helft daarvan moet zien rond te komen van een inkomen onder het sociaal minimum. In het Europese jaar van de bestijding van armoede en sociale uitsluiting is het daarom van groot belang om juist de verbetering van inkomens- en arbeidsmarktpositie van alleenstaande ouders een centrale plaats te geven. De FNV Vrouwenbond doet dit in samenwerking met de FNV binnen het project 'Meer kansen voor Alleenstaande Ouders'.

Invloed op lokaal beleid

Vrijwilligers van FNV bonden kunnen lokaal beleid beïnvloeden om in eigen gemeente meer kansen voor alleenstaande ouders te creëren. Door samen met alleenstaande ouders het lokale beleid onder de loep te nemen.

- Worden alleenstaande ouders voldoende geïnformeerd over mogelijkheden om hun inkomen of arbeidsmarktpositie te verbeteren?
- Vormen de wensen en talenten van de vrouwen zelf daarbij het uitgangspunt?
- Komt de zorg voor kinderen niet in de knel?

Dit zijn voorbeelden van vragen waar FNV vrijwilligers een antwoord op gaan zoeken. Indien nodig worden aanbevelingen voor verbetering opgesteld. Die aanbevelingen worden vervolgens onder de aandacht gebracht van politici en uitvoerders.

Training FNV Vrijwilligers

Leden van alle FNV bonden kunnen als vrijwilliger meewerken aan de verbetering van de positie van alleenstaande ouders!

Voorafgaand aan lokale activiteiten volgen FNV vrijwilligers een training waarin o.a. de volgende onderwerpen aan bod komen.

- Lokale voorzieningen en regels rond armoedebeleid
- Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders
- Presenteren
- Onderhandelen
- Lobbyen
- Ontwikkelen en uitvoeren van een Actieplan

Na de training kunnen de vrijwilligers aan de slag met het uitvoeren van lokale actieplannen.

De eerste groep getrainde FNV vrijwilligers is al met netwerkopbouw en activiteiten gestart in o.a. Almelo, Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Maasdriel, Kerkrade en Zoetermeer.

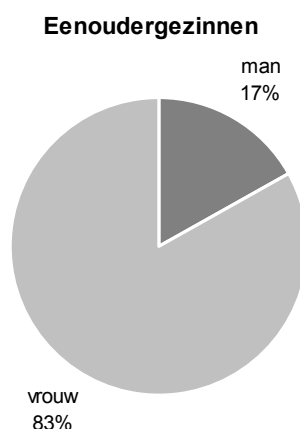
Voorbeelden van hun activiteiten treft u in deze Reader aan en worden gepresenteerd tijdens de Conferentie Meer Kansen voor Alleenstaande Ouders.

Wilt u zich ook wil aanmelden om de belangen van alleenstaande ouders in de eigen gemeente te behartigen, mail dan voor meer informatie naar post@fnvvrouwenbond.nl

Feiten & Cijfers: Alleenstaande Ouders in Nederland

In Nederland wonen ongeveer een half miljoen eenoudergezinnen waarvan zo'n vierhonderdduizend met een vrouw en ruim tachtigduizend met een man aan het hoofd.¹

Eenoudergezinnen in Nederland per 1 januari 2009	
met een kind	285.206
met twee kinderen	144.034
met drie of meer kinderen	45.669
Totaal eenoudergezinnen	474.909



Het aantal kinderen en jongeren (0-25 jaar) dat in een eenoudergezin opgroeit, is 627 532. Een derde van deze jeugd heeft meer dan alleen een Nederlandse achtergrond.

Kinderen en jongeren in eenoudergezinnen in 2009	
Totaal	627.532
Leeftijd kinderen in eenoudergezinnen	
0 tot 5 jaar	81.361
5 tot 10 jaar	129.788
10 tot 15 jaar	154.537
15 tot 20 jaar	170.063
20 tot 25 jaar	91.783

In 2009 groeit 13% van de kinderen tussen 0-15 jaar en 18% van de jongeren tussen de 15-18 jaar op in een eenoudergezin. Totaal woont 15% van de thuiswonende jongeren onder de 25 jaar in 2009 in een eenoudergezin. In 2000 lag dit aandeel nog op 12 %.²

Meeste armoede onder eenoudergezinnen

Eenoudergezinnen met uitsluitend minderjarige kinderen lopen de meeste kans op armoede. In 2008 hadden bijna zeventigduizend (29 %) van hen een inkomen onder de lage-inkomensgrens. Ook waren ze het meest langdurig afhankelijk van een laag inkomen³

Van alle huishoudentypen hadden eenoudergezinnen het vaakst moeite met rondkomen.

In 2008 gaven bijna twee op de drie eenoudergezinnen met een inkomen onder de lage inkomensgrens aan (zeer) moeilijk rond te kunnen komen van het besteedbare inkomen. Bij eenoudergezinnen met een iets hoger inkomen was dit aandeel met 30 % ook vrij hoog.

Inkomstenbron eenoudergezinnen ultimo 2007							
Leeftijd kinderen	Totaal	Inkomen uit arbeid		Inkomen uit eigen onderneming		WWB uitkering	
	X 1000	X 1000	%	X 1000	%	X 1000	%
Alleen kinderen < 18	255	147	58%	16	6%	82	32%
Minstens een kind 18 jaar of ouder	195	129	66%	17	9%	7	4%
Totaal	449	276	62%	33	7%	89	20%

Bron: CBS Bijstand uitkeringen statistiek en Huishoudensstatistiek

Van de eenoudergezinnen, met alleen kinderen onder de 18 jaar, had in 2008 twee derde een inkomen uit een betaalde baan of eigen onderneming en een derde deel een bijstandsuitkering. 96% van de gezinnen met een bijstandsuitkering had een vrouw aan het hoofd.

¹ CBS Statline: Huishoudens; grootte, samenstelling, positie in het huishouden, 1 januari, 2009

² Centraal Bureau voor de Statistiek *Jaarrapport 2009 Landelijke Jeugdmonitor*, Den Haag: CBS

³ Uit: Persbericht CBS, PB09-079 3 december 2009

Alleenstaande moeders uit 2008 die ook vijf jaar eerder al alleenstaand ouder waren, ondervonden in die periode een lagere koopkrachtstijging dan gemiddeld onder alle moeders. Ook slaagden zij er minder vaak in zich aan een situatie van armoede te ontworstelen dan moeders met een partner. Toch werden zij relatief vaker economisch zelfstandig. Zij waren dan ook vaak gemotiveerd om een bijstandssituatie te verruilen voor een baan.⁴ Begin 2010 is het aantal eenoudergezinnen met een bijstandsuitkering 70.000.

Wat rondkomen met een bestandsuitkering inhoudt, is hieronder in drie boxen weergegeven. In de eerste box de hoogte van de WWB uitkering. Daarna twee voorbeelden van de toeslagen en regelingen waar alleenstaande ouders met een minimuminkomen recht op hebben.

Gemeenten kunnen zelf bepalen welke voorzieningen zij bieden. In de voorbeelden kunnen alleenstaande ouders in Stadskanaal met een inkomen tot 120% bijstandsniveau een langdurigheidstoeslag krijgen en hebben zij recht op voorzieningen. In Eindhoven geldt dat tot een inkomen van 100% bijstandsniveau. In het voorbeeld van Eindhoven is ook aangegeven hoe gedetailleerd de regelgeving is. Per woonvertrek is per artikel exact vastgesteld hoe hoog een vergoeding maximaal kan zijn: € 2 voor een hoeslaken in een slaapvertrek en € 14 voor een salontafel.

HOOGTE UITKERING ALGEMENE BIJSTANDSWET PER MAAND PER 1 JANUARI 2010:

Alleenstaande ouder: € 909,33 (inclusief vakantietoeslag)

Toeslag ten hoogste: € 259,81 (inclusief vakantietoeslag)

VOORBEELD TOESLAGEN GEMEENTE STADSKANAAL 2009:

1. Langdurigheidstoeslag alleenstaande ouders

Voorwaarde: 36 maanden voorafgaande aan de aanvraag inkomen **op maximaal 120 % bijstandsniveau.**

Hoogte toeslag: 40% van de bijstandsnorm

2. Duurzame gebruiksgoederen (witgoed)

Voorwaarde: 36 maanden een **inkomen op maximaal 120 % bijstandsniveau.**

Hoogte tegemoetkoming: maximaal € 250,00 per huishouden per kalenderjaar

3. Collectieve ziektekostenregeling

Voorwaarde: Verzekering bij Menzis afgesloten voor:

- a. een basis- en
- b. aanvullende- en
- c. tandartsverzekering.

4. Computerregeling

Voorwaarde: kind dat onderwijs volgt vanaf groep 7 basisonderwijs tot 18 jaar.

Hoogte tegemoetkoming: Eenmalige vergoeding van maximaal € 500,00 per vijf kalenderjaren voor een computer en applicaties.

5. Sociaal Participatiefonds

Hoogte tegemoetkoming: per kalenderjaar maximaal:

- a. € 100,00 per huishouden;
- b. € 70,00 per persoon per huishouding;
- c. € 100,00 per kind jonger dan 18 jaar en het voortgezet onderwijs of een beroepsopleiding volgt.

⁴ Brakel, M. van den & Lok, R. (2009), *De inkomenssituatie van alleenstaande moeders: trends en dynamiek*, in: Sociaaleconomische trends, 4e kwartaal 2009, Den Haag: CBS

VOORBEELD GEMEENTE EINDHOVEN 2010

De Langdurigheidstoelage en Bijdrage duurzame gebruiksgoederen 21-65 jaar gaan uit van een **jaarinkomen op bijstandsniveau (100%)**. Financiële regelingen die speciaal bedoeld zijn voor mensen met een laag inkomen:

Regelingen	bedrag	
Aanvullende Verzekering Gemeente		zie premieoverzicht
Bijdrage duurzame gebruiksgoederen	€ 600,-	maximaal per huishouden per 3 jaar
Langdurigheidstoelage	€ 355,-	voor alleenstaanden
	€ 453,-	voor alleenstaande ouders
	€ 505,-	voor gehuwden
Reductieregeling	€ 154,-	per ouder per jaar
	€ 179,-	per kind per jaar
Regeling Chronisch zieken en gehandicapten	€ 200,-	eenmalig per persoon per jaar
Schoolkosten	€ 133,-	maximaal per kind per schooljaar
Technologievergoeding	€ 600,-	maximaal per gezin per 5 jaar

De regeling **Bijdrage Duurzame gebruiksgoederen** geeft u een financiële bijdrage bij de de aanschaf van een aantal artikelen.

Maximale geldbedragen per artikel die vergoed worden voor een woonkamer zijn:

Eetkamertafel	€ 50,-
Eetkamerstoelen (4 stuks)	€ 60,-
Bankstel (4/5 zitplaatsen)	€ 300,-
Salontafel	€ 17,-
Opbergkast/boekenkast (2 stuks)	€ 50,-
Verlichting	€ 14,-
Televisie	€ 180,-
Audioset	€ 100,-

Maximale geldbedragen per artikel die vergoed worden voor een keuken zijn:

Fornuis (inclusief oven)	€ 350,-
Koelkast met vriesvak	€ 240,-
Diepvrieskast/kist	€ 150,-
Combi-magnetron	€ 100,-
Startbox servies, glas en bestek	€ 80,-
Startbox keukengerei	€ 80,-

Maximale geldbedragen per artikel die vergoed worden voor een slaapkamer van een alleenstaande en voor een slaapkamer van een kind zijn:

Bed eenpersoons	€ 120,-
Matras eenpersoons	€ 110,-
Seniorenbed (inclusief matras)	€ 450,-
Dekbed of 2 dekens	€ 13,-
Dekbedovertrek/lakenset	€ 6,-
Hoeslaken	€ 2,-
Kussen	€ 4,-
Linnenkast	€ 90,-
Verlichting	€ 10,-

Interview met alleenstaande ouder Carmen Rampersad:

Jonge kinderen hebben aandacht nodig

Carmen woont en werkt in Amsterdam Zuidoost. Met haar drie dochters van 16, 9 en 7 jaar moet ze rond zien te komen van een bijstandsuitkering. Zestien uur in de week werkt zij als trajectbegeleider bij de stichting Vikaash. Door maatschappelijke activering helpt Carmen vrouwen een stapje verder richting betaald werk. In overleg met de Dienst Werk en Inkomen van de gemeente Amsterdam heeft ze zelf voor deze baan gekozen. Ook het aantal uren kon zij zelf invullen. "Mijn dochters hebben nu nog veel aandacht nodig. Mijn kinderen komen niets tekort. Soms heb ik het even heel druk, maar dat halen we later weer in. Over een paar jaar, als de jongste twee wat ouder zijn, kan ik meer uren buitenshuis werken."

Het liefst steekt Carmen in de toekomst haar tijd in een eigen bedrijf of organisatie. Zij is nu al met de voorbereidingen bezig om dat een succes te laten worden.

Zij is bestuurslid van de Stichting SaVo (Samen Vooruit). SaVo richt zich op het bespreekbaar maken van taboe-onderwerpen, zoals huiselijk geweld, suïcide en verborgen leed in Hindoestaanse gezinnen in Amsterdam.

SaVo heeft een eigen radioprogramma op woensdagochtend tussen twaalf en twee, waar taboeonderwerpen laagdrempelig aan de orde worden gesteld. Daarnaast is Carmen begeleidster tijdens bijeenkomsten rond 'Verborgen Leed' in gezinnen.

"Door het werk dat ik nu doe bouw ik ervaring op die ik straks in mijn eigen bedrijf kan benutten. Dat geldt ook voor mijn werk als co-trainer voor het EVC-traject. Binnen niet al te lange tijd hoop ik dat de stichting SaVo over voldoende middelen,

een goede locatie en contacten met instanties beschikt om mij een volledige baan te bieden."

Gouden Tips van Carmen

Voor alleenstaande ouders om hun ideaal te bereiken:

Ga ervoor, laat je niet weerhouden door tegenslagen, blijf altijd positief, want waar een wil is, is een weg.

Voor beleidsmakers:

Geef ons alleenstaande ouders de ruimte en mogelijkheid om werken en kinderen op een juiste manier te combineren, zodat (jonge) kinderen alle aandacht krijgen die ze nodig hebben en waarbij de alleenstaande ouders toch nog hun doel kunnen bereiken. (o.a. flexibele werktijden en betaalde vrije dagen tijdens de schoolvakanties)

Radio Salto
Wereld FM ether: 99.4
Wereld FM kabel: 104.6

*Iedere woensdag van
12:00 - 14:00 uur*

Radio SaVo

Stichting SaVo
06-16661881

met Carmen Rampersad
en Shanta Bhikharie

Alleenstaande ouders met betaald werk

Bij alleenstaande ouders wordt te vaak alleen gedacht aan vrouwen met een WWB uitkering. Maar tweederde van de alleenstaande ouders heeft gewoon een betaalde baan.

Uit het FNV-project 'Krap an' dat werkende armen zichtbaar wil maken, blijkt dat armoede zich vooral voordoet bij alleenstaande ouders. Vaak vrouwen die in hun eentje voor huishouden, opvoeding en inkomen moeten zorgen. Ondanks een grote deeltijdbaan komen ze met hun kinderen in de armoede terecht. Die groep wordt maar wat vaak vergeten. Ook alleenstaande moeders met een baan, hebben het financieel zwaar. Ze hebben vaak banen waarmee je geen wereldsalaris verdient en daarnaast de zorg voor kinderen en huishouden. In veel gevallen is er geen vader die ondersteunt, de alleenstaande moeders staan er dus echt helemaal alleen voor. Hieronder enkele ervaringen van alleenstaande ouders met betaald werk:

- Met een baan kun je kwijtscheldingen voor allerlei lasten wel vergeten. (waterschap, afvalstoffenheffing, enz)
- Iedere euro die je meer verdient dan het minimumloon, wordt van je zorg-/huurtoeslag weer net zo hard ingetrokken
- Je schiet er dus met fulltime werken niets mee op.
- Zodra je jongste kind 18 wordt, blijk je ineens geen alleenstaande ouder meer te zijn en word je belast als alleenstaande met een inwonende volwassene.
- Tegelijkertijd rekent de waterschapsbelasting je wel als een 3-eenheid (gezin van 3> personen) en betaal je wel het volle pond voor een gezin aan waterschapsbelastingen. Dan ben je ineens weer een gezin.
- Kinderbijslag en kindgebondenbudget zijn afgelopen zodra je jongste kind 18 jaar wordt. Als dat jongste kind geen inkomsten heeft, krijgt de ouder de kosten van zorgpremie e.d. er ook nog bij.
- Als je jongste kind van 18 een deeltijdopleiding volgt, kan hij/zij studiefinanciering wel vergeten en draai je als ouder op voor alle kosten van opleiding en onderhoud.
- Voor bijzondere bijstand en andere voorzieningen kom je vaak niet meer in aanmerking.
- Zodra je kind met 18 jaar iets gaat verdienen, wordt ook de huur-/zorgtoeslag bij jou verminderd! Terwijl dat kind met 32 uur werken nog heel weinig verdient et een minimumjeugdloon van 450,- netto per maand, waar ook zijn zorgpremie nog van betaald moet worden.

Alleenstaande ouders met een inkomen uit betaald werk met kinderen boven de twaalf hebben sinds januari 2009 honderden euro's minder te besteden. Dit als gevolg van de verlaging van de alleenstaande-ouderkorting van 1459 naar 902 euro. Dat betekent dat alleenstaande ouders per jaar 557 euro moeten inleveren. Op een oproep van de FNV en FNV Vrouwenbond kwamen tientallen reacties van vrouwen die hier onder te lijden hebben.

Voor alleenstaande werkende ouders met kinderen ouder dan 12 jaar is er geen compensatie via het kindgebonden budget of de inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK). Voor werkende alleenstaande ouders met jongere kinderen wordt dit gat in de meeste gevallen wél gevuld door de IACK. "Er zijn dus aardig wat ouders die tussen wal en schip vallen", zegt beleidsmedewerker Linda Rigters van de FNV.

Als kinderen 16 jaar worden gaan werkende alleenstaande ouders er ook nog eens 1459 euro per jaar extra op achteruit, doordat de aanvullende alleenstaande-ouderkorting vervalt als het kind 16 jaar wordt. Deze ouders vragen zich terecht af waarom een kind van 15 jaar zoveel duurder is dan een kind van 16 jaar of ouder.

De FNV en FNV Vrouwenbond pleiten daarom voor compensatie van het inkomensverlies van ouders met kinderen ouder dan 12 jaar. Zij doen een voorstel aan de Tweede Kamer om de leeftijd voor de aanvullende alleenstaande-ouderkorting te verhogen naar tenminste 18 jaar, of de leeftijd waarop het kind studiefinanciering krijgt.

Alleenstaande moeders draaien op voor schulden

Uit onderzoek blijkt dat alleenstaande moeders met problematische schulden een groep is met specifieke problemen die om een specifieke benadering vraagt. Net als bij andere groepen is er naast de schuldproblematiek vaak sprake van een stapeling van andere problemen. Het specifieke van de groep alleenstaande ouders is dat een groot deel van de vrouwen tijdens hun huwelijk of relatie in de schulden zijn gekomen. Soms zijn ze die schulden samen met hun partner of ex-partner aangegaan. Het komt echter ook vaak voor dat de vrouw van niets wist en de (ex-)partner alleen verantwoordelijk is voor de schulden.

“In meer dan de helft van de gevallen blijken deze vrouwen alleen voor de schulden op te draaien. Dat is onterecht en veroorzaakt veel extra leed voor deze vrouwen en hun kinderen. Bij de schuldhulpverlening en bij de politiek moet meer aandacht worden besteed aan de vraag hoe dit onrecht kan worden bestreden. Het onderzoek doet daartoe een aantal voorstellen. De Sociale Alliantie zal in eigen kring, bij de politiek en bij de samenleving als geheel aandacht vragen voor deze voorstellen”, aldus Leo Hartveld, Voorzitter Sociale Alliantie in het voorwoord bij het onderzoek naar alleenstaande moeders in de schuldhulpverlening (Cock,2009).

Verbetering van de schuldhulpverlening

De schuldhulpverlening aan deze vrouwen kan volgens het onderzoek in de organisatorische en dienstverlenende sfeer verbeterd worden. Doel moet zijn een integrale aanpak waarbij instanties en organisaties samenwerken op het gebied van schuldhulpverlening aan alleenstaande vrouwen met kinderen. Een brede dienstverlening staat daarbij voorop. Specifieke aandacht wordt gevraagd voor het onderkennen, doorbreken en opheffen van situaties van afhankelijkheid.

Als duidelijk aantoonbaar is dat de vrouw geen bemoeienis heeft gehad met het aangaan van de schulden, ook al zijn ze in gemeenschap van goederen getrouwd, moet de schuld volledig ten laste worden gelegd van de man. Als de man verdwenen is na duidelijke oplichting, fraude, fysiek of psychisch geweld, moet een wettelijke regeling het voor de vrouw mogelijk maken om op korte termijn te kunnen scheiden. In het rapport zijn verder aanbevelingen gegeven voor het verbeteren van de (schuld)hulpverlening voor deze groep.

Aanbevelingen:

- Bij aanmelding schuldhulpverlening meteen een stop op lopende invorderingen;
- Drempel verlagen; iedereen met schulden toelaten;
- Met iedereen die zich aanmeldt een sorteergesprek houden;
- Wachttijden verkorten;
- Meer aandacht tijdens het traject voor re-integratie;
- Procedures voor aanvraag voorzieningen automatiseren;
- Betere samenwerking tussen organisaties, de rol van sociaal raadslieden is daarbij van belang;
- Vrouwen een empowerment training geven voor verbetering van de zelfredzaamheid en participatie;
- Zorgen dat de ex-partner, wanneer hij verantwoordelijk is voor de schulden, ook zijn deel betaalt, dan wel, zijn deel voor hem parkeren;
- Niet meer in gemeenschap van goederen trouwen.

Bron: Cock, M.de, Hak, A & Hazenberg. M. (2009), *Het kind van de rekening, Een onderzoek naar alleenstaande moeders in de schuldhulpverlening*. Groningen: Kwiz. www.sltichtingclip.nl

Eigenlijk zit je altijd in een spagaat

De zoon van Claudine is achttien, haar twee dochters zijn zestien en negen jaar. Ze heeft een leuke en intensieve baan als schoolmaatschappelijk werkster. Om die baan te kunnen combineren met de zorg voor de kinderen werkt Claudine parttime. “Het is iedere maand een wonder als we rond kunnen komen van mijn parttime salaris. En als alle rekeningen betaald zijn, is het een fijn gevoel als je bijna geen achterstanden hebt.”

Met haar inkomen zit Claudine nu net boven het minimum. Dit betekent dat ze qua voorzieningen overal buiten valt. “Dat is moeilijk omdat je ook niet in staat bent om een buffer op te bouwen. Sportactiviteiten zijn bijna niet mogelijk, maar dat doe ik toch! Het betekent wel geen kranten, tijdschriften of etentjes buiten de deur. Heel in het begin toen ik nog minder verdiende heb ik als werkende, alleenstaande ouder weleens een beroep gedaan op de bijzondere bijstand. Ik had een ijskast nodig en geen geld om die te betalen. Maar de weerstand waar je bij zo’n ambtenaar doorheen moet is verschrikkelijk. Ik heb het er toen maar bij laten zitten. Je moet een keuze maken: ga je voor je recht met alle onaangename toestanden die er aan vast zitten of kies je voor rust en het maar zelf oplossen, zonder alle extra stress. Je hebt al in je eentje de zorg voor je kinderen en dan komt dat er ook nog bij.” Claudine koos ervoor om het er maar bij te laten zitten. “Maar bij anderen stimuleer ik altijd om wel gebruik te maken van hun rechten!”

Hoewel sommige rechten niet voor alleenstaande ouders lijken te gelden. Als voorbeeld noemt Claudine het kopen van een eigen huis. “Dat zijn ze ontzettend aan het promoten, maar als alleenstaande ouder kom je niet in aanmerking voor een starterslening en ook niet voor de Nationale Hypotheekgarantie. Vooral omdat je ook niet fulltime werkt. De huren worden ook aldoor hoger. Je kunt geen kapitaal opbouwen.

De enige mogelijkheid is om in een halsoverbrekende leenconstructie te stappen. Mensen worden haast gedwongen om een woekerpolis aan te gaan.”

Gevraagd naar haar toekomstideaal geeft Claudine aan dat ze graag meer loopbaanperspectief zou hebben. “Met een parttime baan zit een carrière er niet in, dan moet je toch minstens 28 of 32 uur werken. Als je alleen de zorg voor jonge kinderen hebt, lukt dat echt niet. Misschien kan ik als de jongste wat ouder is wel een leidinggevende functie bemachtigen. Het gaat mij niet alleen om het financiële aspect, maar vooral om je verder te kunnen ontwikkelen in je beroep.” Werkgevers zouden wat Claudine betreft wel wat flexibeler kunnen zijn als het om parttimers gaat. “Je wilt als alleenstaande ouder geen bijzondere positie innemen ten opzichte van collega’s. Maar het is wel een groot verschil of je alleen staat voor de zorg voor kinderen of dat je die zorg kunt delen met een partner of zelfs helemaal geen zorg voor kinderen hebt.”

Gouden Tips van Claudine

Voor alleenstaande ouders om hun ideaal te bereiken:

Goed budgetteren en vooral relativeren, want anders raak je helemaal gestrest/opgebrand. Zie het grote aantal burnt-out gevallen. Maak het lichter met een flinke dosis humor. Zelf kijk ik altijd goed om mij heen en zie dat het altijd nog erger kan.

Voor beleidsmakers:

Bij beleidsmakers – en in de samenleving – moet er een mentaliteitsverandering komen. Over het algemeen is er bij mensen weinig inlevingsvermogen in de positie van alleenstaande ouders die in een spagaat zitten tussen de zorg voor hun kinderen en het rondkomen met weinig geld.

Wettelijke regelingen voor alleenstaande ouders

Wet voorzieningen arbeid en zorg alleenstaande ouders (VAZALO)

Op 21 juli 2007 is de Wet voorzieningen arbeid en zorg alleenstaande ouders of afgekort de VAZALO ingesteld. Volgens die wet heeft de alleenstaande ouder die betaalde arbeid verricht, maar daarmee niet voldoende verdient om uit de bijstand te komen recht op een toeslag tot maximaal 120% van het sociaal minimum. Die toeslag wordt gegeven in de vorm van een fiscale heffingskortingen waardoor alleenstaande ouders met een deeltijdbaan niet langer onder het bijstandsregime valt.

Dit wetsvoorstel is echter afgewezen door de Raad van State en daardoor niet in werking getreden.

Experimenten

Door het kabinet is per 1 januari 2009 wel een experiment gestart om het voor alleenstaande ouders in de bijstand financieel aantrekkelijk te maken deeltijdwerk te gaan verrichten. Deelnemers houden meer geld over naarmate ze meer uren werken en kunnen bonussen krijgen bij scholing en uitstroom naar een baan. Doel van deze regeling is om te kijken of financiële prikkels helpen om alleenstaande bijstandsouders met kinderen tot 12 jaar de stap naar werk te laten zetten. Uiteindelijk moet dit leiden tot duurzame uitstroom naar werk.

De regeling houdt in dat deelnemers in deeltijd aan de slag gaan, al dan niet in combinatie met scholing. Hoe meer uren ze werken, hoe meer ze van het zelf verdiende geld overhouden, tot maximaal 120 euro per maand bovenop de uitkering. Volgen ze naast hun werk een training of opleiding die hun positie op de arbeidsmarkt versterkt, dan krijgen ze een bonus van maximaal 600 euro per jaar. Als de deelnemers werk vinden waardoor ze uit de bijstand raken, dan ontvangen ze eenmalig 500 euro. Voorwaarde is dat de uitstroom duurzaam is, oftewel langer dan zes maanden.

Er zijn 25 gemeenten met het experiment gestart:

Almere, Amsterdam, Bodegraven, Breda, De Marne, Deventer, Echt-Susteren, Enschede, Groningen, Heerenveen, Hellevoetsluis, Langedijk, Nijmegen, Purmerend, Raalte, Reiderland, Rijssen/Holten, Scheemda, Schiedam, Twenterand, Vlaardingen, Winschoten, Winsum, Zoetermeer, Zwolle.

In de deelnemende gemeenten zijn er 16.000 alleenstaande ouders met een bijstandsuitkering. Het experiment bij gemeenten loopt tot en met 31 december 2011. Daarna bekijkt de staatssecretaris of het experiment succesvol is en bredere navolging verdient. Met het experiment is 7 miljoen euro gemoeid.

Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders⁵

De Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders is eind 2008 vastgesteld door een wijziging in de Wet Werk en Bijstand. Doel van de nieuwe wet is om meer alleenstaande ouders met jonge kinderen in de gelegenheid te stellen een startkwalificatie te behalen. Alleenstaande ouders met een kind onder de vijf jaar kunnen kiezen voor scholingplicht en daarvoor ontheffing krijgen van de arbeidsverplichting. In tegenstelling tot arbeidsplicht is de scholingsplicht niet per definitie gericht op fulltime activiteiten omdat er rekening wordt gehouden met zorgtaken. Niet de gemeente maar de alleenstaande ouder zelf besluit hoe de combinatie scholing en zorg wordt ingevuld.

Ook als een alleenstaande ouder voldoende opleiding heeft om een betaalde baan te vinden, dan nog blijft de keuze voor scholingsplicht of arbeidsplicht aan de alleenstaande ouder.

Procedure

Het verzoek om een ontheffing van de arbeidsverplichting voor alleenstaande ouders met één of meer kinderen tot vijf jaar dient bij het college, als uitvoerder van de WWB, te worden ingediend. De scholingsplicht wordt uiterlijk zes maanden na de aanvraag tot ontheffing ingevuld,

⁵ Bron:: 31 519 Standpunt van het huidige kabinet in Nota naar aanleiding van het verslag betreffende commissievergadering Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders

Als zorgtaken voor kinderen ouder dan vijf jaar dat vereisen kan het college van B&W daarnaast een individuele ontheffing van de arbeidsverplichting verlenen. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn ingeval van zorgtaken voor gehandicapte of moeilijk opvoedbare kinderen. In deze situatie gaat het echter niet om een recht voor de alleenstaande ouder op die ontheffing, maar om een individuele beoordeling door het college.

De keuze om een opleiding of scholing te volgen ligt bij de alleenstaand ouder, maar dat geldt niet voor de keuze van het traject, Die keuze ligt bij het college van B&W. De alleenstaande ouder kan wel inspraak krijgen in het te volgen traject.

Net als bij de arbeidsplicht geldt ook voor de scholingsplicht dat alleenstaande ouders en niet de gemeente verantwoordelijk zijn voor het regelen van kinderopvang. Via de Wet kinderopvang kunnen alleenstaande ouders die scholing volgen wel aanspraak maken op een kinderopvangtoeslag.

Samenvatting Advies Studerende moeders

St. Steunpunt Studerende Moeders, Expertise centrum voor studie en gezin:

De kenniseconomie staat te springen om hoger opgeleiden, of zij nu kinderen hebben of niet. Zeker nu in de economische crisis, wordt (om)scholing steeds belangrijker. Onderwijs is misschien niet altijd de snelste weg maar wel de meest duurzame weg naar werk. Bovendien naar werk waarmee een alleenstaande ouder uit de armoede komt. Het opleidingsniveau van de ouders is overigens een goede voorspeller voor het opleidingsniveau van het kind, Kortom: het effect van een studie/scholing is langdurig. Het Steunpunt Studerende Moeders heeft een uitgebreid advies aan gemeenten uitgebracht rond het mogelijk maken van de combinatie studie & zorg voor alleenstaande ouders. Hieronder een korte samenvatting.

- Zorg dat de gemeente voldoende expertise in huis heeft om studerende alleenstaande moeders juiste en goede voorlichting te geven op het gebied van studiemogelijkheden in combinatie met gezinsverantwoordelijkheden.
- De studiefinanciering wordt als een passende en toereikende voorziening gezien, maar dat geldt niet voor alleenstaande vrouwen met kinderen. In de WWB worden studiekosten niet gezien als noodzakelijke kosten. Voor alleenstaande ouders lijkt studeren financieel onmogelijk. Onderzoek samen met de alleenstaande ouder de financiering en zet in op de maximale mogelijkheden die leiden tot een duurzame uitstroom.
- Wijs alleenstaande ouders erop dat bij studiefinanciering het recht op de heffingskortingen als de alleenstaande oudertoeslagen en kinderkortingen vervalt en dat de ouder dit zelf moet melden bij de belastingdienst.
- Bijstandgerechtigden die uitstromen naar werk in het kader van re-integratie ontvangen vaak een uitstroompremie. Stel deze premie ook open bij uitstroom naar de WSF.
- Het uurtarief op basis waarvan de kinderopvangtoeslag wordt berekend, is door het kabinet bevroren op euro 6,10. Kom de alleenstaande studerende ouder tegemoet in eigen bijdrage voor kinderopvang zodat zij niet vanuit financiële overwegingen voortijdig haar studie hoeft te beëindigen en terug valt op de bijstand. Geef alleenstaande studerende die uitstromen naar de WSF- net als bij re-integratie - ook recht op voorrang bij de gesubsidieerde kinderopvangplaatsen.
- Geef studerende alleenstaande ouders met als enige inkomstenbron de studiefinanciering het recht op het afsluiten van een collectieve verzekering via de gemeente en op een kortingspas om leuke dingen met de kinderen te kunnen doen.
- Stimuleer alleenstaande ouders om een HBO-opleiding te volgen door een bijdrage in de kosten om toegelaten te worden (de 21+ toets en eventueel een voorbereidingscursus)

Bron en meer informatie:

www.studerendemoeders.nl

Tientjes maakt werk van passie

Van de vier zonen van Erna - 21,19,17 en 14 jaar oud - wonen er drie thuis. Een baan buitenshuis was voor Erna de afgelopen jaren geen optie: "Juist tieners hebben ontzettend veel zorg en aandacht nodig. Als je niet thuis bent als ze naar school moeten of uit school komen, gaan ze vanalles uithalen, dat kan beslist niet. Dus een fulltime baan zit er niet in en met een parttime baan kom ik niet uit de bijstand. Heel veel alleenstaande ouders kampen met dat probleem. Het beleid gaat ervan uit dat kinderen naar de opvang gaan tot ze twaalf zijn en daarna wel voor zichzelf kunnen zorgen. Maar zo werkt dat niet."

Voorafgaand aan dit interview heeft Erna meegewerkt aan een Netwerkuitzending waarin voorgerekend werd wat de bezuinigingen uit het VVD verkiezingsprogramma voor gevolgen zouden hebben voor haar inkomen: 1200 euro minder per jaar. "Dat zou betekenen dat ik 15 euro overhoud van de 40 euro die ik nu te besteden heb per week. Ik moet nu al een beroep doen op de voedselbank want van 40 euro kan ik geen gezin met opgroeiende tieners te eten geven. Hoe moet ik dat redden met 15 euro?"

Juist het vooruitzicht zware jaren tegemoet te gaan, lijkt Erna extra kracht te geven om haar passie waar te maken. "Je moet je niet mee laten slepen in dingen die je zelf niet ziet zitten. Het heeft geen zin om je als alleenstaande ouder kapot te werken in een fulltime baan en de kinderen ondertussen aan hun lot over te laten. Dat is ook een waardeloos rolmodel voor die kinderen en hebben er maar een." Vanuit die gedachte ontstond 'Tientjes'.

Gouden Tip van Erna:

Voor alleenstaande ouders en beleidsmakers

'Tientjes' is er voor iedereen met een inkomen beneden modaal, niet alleen voor alleenstaande ouders. 'Tientjes' wil mensen de kans bieden om hun talent in de wereld te zetten en zo met passie de kwaliteit van hun leven te verbeteren. Erna: "Tientjes is ook het antwoord op de bezuinigingen die voor de deur staan. Laat politieke partijen bezuinigen op de re-integratiegelden en niet op uitkeringen of toeslagen. Bied mensen de gelegenheid om hun passie waar te maken en zelf een deel van hun inkomen te verwerven. Tot 150 euro per maand zou dat vrijgelaten moeten worden. Daarboven kan het verrekend worden met een eventuele uitkering. Op die manier raken mensen gemotiveerd en krijgen zij weer zelfrespect. Mensen met een laag inkomen kunnen voor een tientje gebruik maken van diensten of cursussen. Wij willen dat niemand achter de geraniums zit te verpieteren maar doet waar hij of zij goed in is. Voor een tientje per uur.

Daarmee slaan we ook een brug tussen rijke stinkers en arme sloebers: die dan ontdekken dat er – behalve geld - helemaal niet zoveel verschil tussen hen beide is."

Het 'Tientjes' idee slaat aan en krijgt veel aandacht in de media. Binnenkort is er een geprek met de sociale dienst in Breda en er ligt al een uitnodiging van Divosa, het landelijk overleg van directeuren van sociale zaken.

www.tientjes.net

Lokale actieplannen

Meer Kansen voor Alleenstaande Ouders

De afgelopen maanden hebben FNV vrijwilligers in verschillende gemeenten actieplannen ontwikkeld om meer kansen voor alleenstaande ouders te creëren.

De knelpunten en wensen van alleenstaande ouders in die gemeenten staan centraal. Daarom worden interviews of enquêtes gehouden onder alleenstaande ouders of er wordt een bijeenkomst voor alleenstaande ouders georganiseerd.

Lokale voorzieningen en het armoedebeleid worden in kaart gebracht en er zijn netwerken opgebouwd van en met organisaties die bestrijding van armoede ook boven aan de agenda willen krijgen. In sommige gemeenten is gekozen voor een specifieke doelgroep alleenstaande ouders. In Eindhoven voor alleenstaande ouders met een of meer kinderen met een beperking, in Maastdriel voor alleenstaande ouders in de bijstand en in Kerkrade voor alleenstaande ouders met betaald werk. In Den Haag, Amsterdam, Almelo en Zoetermeer is gekozen voor de brede groep alleenstaande ouders.

Op de volgende pagina's treft u instrumenten aan die door de lokale FNV vrijwilligers worden gebruikt: de inkomenskaart met alle landelijke en lokale regelingen waar alleenstaande ouders recht op kunnen hebben. De kaart met dit overzicht is gemaakt in Maastricht maar wordt tijdens de lokale actie gebruikt om beleidsmakers en –uitvoerders de lokale voorzieningen te laten invullen en/of zich bewust te worden van de bureaucratische rompslomp waarmee gezinnen worden geconfronteerd die gebruik willen maken van hun rechten. Ook een enquêteformulier en een overzicht van handige websites treft aan. Hieronder eerst de toespraak die een van de lokale actievoerders hield voor de cliëntenraad en de verantwoordelijk wethouder.

Voorstellen lokaal beleid ter bestrijding van armoede

Marianne van Loenhout, Kerkrade, 4 mei 2010

In het kader van het Europese Jaar van de Armoede is mij gevraagd vanuit de FNV Vrouwenbond om zitting te nemen in een landelijke projectgroep. Hiervoor heeft men Europese subsidie gekregen. Het speerpunt hier is de groep van de alleenstaande ouders, die werken, alsook de alleenstaande ouders in de bijstand. Als men deze twee groepen naast elkaar houdt, dan blijkt al gauw dat de alleenstaande ouder die tegen het minimumloon werkt er financieel bekaaiders vanaf komt dan haar lotgenoten in de WWB. Dit nu kan nooit de bedoeling zijn van de WWB; immers het motto hier luidt "ieder aan het werk". Dit onderschrijven wij helemaal, doch dan moet arbeid wel lonend zijn. De keuze in deze is dan ook voor de hand liggend. De gemeente dient de alleenstaande ouder (meestal vrouwen) te ondersteunen en te blijven motiveren en zodanig te faciliteren dat de armoedeval vermeden wordt. Hoe zouden we dit kunnen realiseren?

Als een werkende alleenstaande ouder uitstroomt naar een reguliere baan, moet de gemeente alles op alles zetten om de vrouw/man te blijven motiveren. Immers het geld dat de gemeente overhoudt uit het inkomensgedeelte, mag de gemeente zelf houden. Laten wij ervan uitgaan dat die uitstroom de gemeente ca € 18.000,- oplevert.

Om ervoor te zorgen dat de armoedeval niet toeslaat, stel ik voor om een derde van die € 18.000,- terug te laten stromen naar de alleenstaande werkende ouder in een tijdsbestek van drie jaar.

- 1^{ste} jaar € 3.000,- (ter compensatie van geen kwijtschelding afval, riool, waterschap, als ook geen langdurigheidtoeslag, minder huurtoeslag en hogere bijdrage kinderopvang);
- 2^{de} jaar 2.000,- en 3^{de} jaar 1.000,-.

Indien men er op deze manier in slaagt de man / vrouw aan het werk te houden, kan men spreken van een win-win-situatie.

Afbetalingsverplichting schulden

Een man of vrouw gaat aan het werk, doch heeft nogal wat schulden, hetgeen niet echt bevorderlijk is voor een blijvende motivatie, indien het merendeel van je zuur verdiende centen wegstroomt naar

schuldeisers of nog erger deurwaarders. Mijn tweede voorstel: neem de afbetalingsverplichting over en betaal dat vanuit de € 6.000,- en zorgt ervoor dat op deze manier de werkende gemotiveerd blijft. Immers terugval naar de bijstand na 6 of 12 maanden kost de gemeenschap meer.

Een ander aandachtspunt van de gemeente voor deze groep zou moeten zijn, het effect van bijverdiensten van minderjarige kinderen. Het betreft dan hier voornamelijk de groep die part-time of full-time in de bijstand zitten. Wij weten allemaal dat de jeugd graag geld uitgeeft aan luxe artikelen zoals handy's en merkkleding. Om dit te kunnen betalen, zoeken zij een bijbaantje om dit te kunnen bekostigen. Vele gemeentes zijn gelukkig coulant in hun beleid en laten deze inkomsten buiten beschouwing, doch naar verluidt niet alle gemeentes. Indien dit in onze gemeente niet zo zou zijn, moet de verordening aangepast worden, zodat ook de jeugd uit bijstandsgezinnen gemotiveerd blijft. Wij moeten eigen initiatief van de jeugd koesteren en stimuleren en vooral niet demotiveren, want dit gebeurt als de ouders gekort worden.

18+-problematiek

Aansluitend op het bovenstaande komt dan automatisch de 18+-problematiek om de hoek kijken (zie bijlage). Al in een veel eerder stadium heeft de Cliëntenraad hierin haar mening kenbaar gemaakt en is er ook deels tegemoetgekomen aan haar standpunt.

Echter met de aangekondigde bezuinigingen die er ongetwijfeld aan gaan komen, zouden wij u uitdrukkelijk willen verzoeken om de hele zaak nog eens kritisch te willen bekijken. Als de plannen van het kabinet dat aantreedt, bekend worden gemaakt, is het zeer wel mogelijk dat ook het systeem van de studiefinanciering op de schop gaat. Ik mag toch hopen dat ze niet in haar geheel wordt afgeschaft, maar dat op deze regeling bezuinigd gaat worden, is m.i. niet te voorkomen.

De gevolgen hiervan voor onze doelgroep zullen tot ver in de toekomst doorwerken en de weg tot het volgen van een hogere opleiding wordt alleen maar iets om over te dagdromen. Immers de student moet maar gaan lenen, blijft vaker thuis wonen en zijn vader of moeder wordt ingedeeld in de groep alleenstaande en gaat zo'n € 250 – 300 achteruit. Daarnaast wordt de alleenstaande ouder ook nog eens gekort, omdat zij kosten samen delen! Voor de Belastingdienst blijft hij of zij echter een alleenstaande ouder want je hebt zorgplicht tot de leeftijd van 27 jaar.

Wij houden dan ook een vurig pleidooi om de 18+-regeling in onze gemeente te gaan toepassen; gelijke kansen bestaan niet, maar op deze manier wordt elke kans om te gaan studeren om zeep geholpen. Gemeente, ken en neem uw verantwoordelijkheid in deze en geef de kinderen van deze doelgroep een reële kans. Zij zijn tenslotte de werkende burgers van de toekomst.

Kinderen niet de dupe

Er wordt zo gemakkelijk beweerd, dat kinderen niet verstoken mogen blijven van enige medische hulp en dan denk ik hierbij voornamelijk aan die van de tandarts. De ervaring leert, dat een kind van wie de ouders niet of niet meer aanvullend verzekerd zijn, geen gebruik kan maken van de diensten van de tandarts anders dan tegen contante betaling. Indien cliënt dan € 150,- voor een consult moet betalen, omdat het dringend noodzakelijk was, dan wordt hem gezegd dat hij deze nota kan indienen bij de desbetreffende zorgverzekeraar. Echter niets is minder waar. De zorgverzekeraar kijkt in het bestand, ziet dat er premieachterstand is en verrekent dit bedrag met de openstaande vordering.

Dit nu is de praktijk en de slogan dat 'kinderen niet de dupe mogen worden' gaat dus niet op. Omdat wij het schrijnend vinden dat op kinderen een stigma wordt gedrukt, zouden wij u willen voorstellen om een apart fonds in het leven te roepen, waaruit dit soort zaken betaald kunnen worden. Immers een goede gezondheidszorg voorkomt grotere klachten op latere leeftijd.

17 oktober 2010: Dag van de Europese Armoede

Wij zouden willen voorstellen om op deze dag uitkeringsgerechtigden in de gelegenheid te stellen om gratis (voor bijv. € 50,- p.p.) nieuwe kleding uit te zoeken bij de Kledingbank Limburg. Dit zou bekostigd kunnen worden uit het Werkgedeelte dat de gemeente van het Rijk ontvangt. Immers onze mensen worden verondersteld te solliciteren en daar moet men passende outfit voor hebben. Kinderen liefst gratis mee.

Inkomenskaart Gemeente 2010

De Inkomenskaart geeft een overzicht van landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen. Per regeling staan de voorwaarden globaal genoemd. U kunt hieraan geen rechten ontleen. Bedragen gelden per 1-1-2010 en kunnen in de loop van het jaar veranderen. Kijk op de genoemde websites voor actuele bedragen en voorwaarden.

Bron: *Inkomenskaart Maastricht, 20-01-2010*

NOODZAKELIJKE UITGAVEN EN ONTSPANNING	
Ontspannende en sociale activiteiten zijn te duur	<i>Declaratieregeling (I) sociale culturele activiteiten</i>
Drie jaar of langer een laag inkomen	<i>Langdurigheidtoeslag</i>
Bijzondere uitgaven	<i>Bijzondere bijstand</i>
KINDEREN	<i>Kindgebonden budget</i>
Kind(eren) van 0 t/m 17	<i>Kinderopvangtoeslag</i>
Kinderen in de kinderopvang	<i>Declaratieregeling (II) kinderen</i>
Schoolgaande kinderen	<i>Tegemoetkoming Schoolkosten</i>
	<i>Stichting Leergeld</i>
Werk en zorg voor thuiswonende kinderen	<i>Inkomensafhankelijke combinatiekorting (Aanvullende) alleenstaandeouderkorting</i>
WERK	<i>Re-integratie instrumenten</i>
Wil aan het werk	<i>Bijstand zelfstandigen</i>
Wil eigen bedrijf starten, houden of stoppen	<i>(Aanvullende) bijstand</i>
INKOMEN	<i>Wet investering in Jongeren (WIJ)</i>
Geen of laag inkomen	<i>Belastingdienst</i>
	Bijdrage voor sociaal-culturele activiteiten. Voorwaarden: inkomen maximaal% van bijstandsnorm. Aanvraag/informatie:
	Bijdrage voor algemene uitgaven. Voorwaarden: 3 jaar of langer een laag inkomen, leeftijd 21-65 jaar. Toekening wordt individueel beoordeeld. Aanvraag/informatie:.....
	Bijdrage voor kosten die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden. Voorwaarden: o.m. afhankelijk van inkomen, individueel beoordeeld. Aanvraag/informatie: mensen met bijstandsuitkering bij de vaste contactpersoon, mensen met een andere inkomensbron bij:
	Bijdrage voor de kosten van kinderen. Voorwaarden: kind(eren) t/m 17 jaar, recht op kinderbijslag, niet te hoog inkomen (afhankelijk van aantal kinderen). Aanvraag/informatie: Belastingdienst, www.toeslagen.nl , 0800-0543.
	Bijdrage voor de kosten van kinderopvang. Voorwaarden: client werkt, volgt opleiding of re-integreert; kind gaat naar geregistreerde opvang. Aanvraag/informatie: Belastingdienst, www.toeslagen.nl , 0800-0543.
	Bijdrage voor de kosten van kinderen (peuterspeelzaal tot voortgezet onderwijs). Voorwaarden: inkomen maximaal 110% van bijstandsnorm. Aanvraag/informatie:
	Bijdrage voor kosten van school. Voorwaarden: volledig dagonderwijs volgen in voortgezet of beroepsonderwijs. Zie www.ib-groep.nl voor precieze voorwaarden. Aanvraag/informatie: DUO – IB-Groep, www.ib-groep.nl , 050-599 99 99.
	Bijdrage/lening om schoolgaande kinderen erbij te laten horen. Voorwaarden: laag inkomen. Aanvraag/informatie: Stichting Leergeld
	Korting op de inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen. Voorwaarden: zie www.belastingdienst.nl onder Particulier, Werk en inkomen, U gaat werken, Heffingskortingen. Aanvraag/informatie: Belastingdienst, 0800-0543.
	Korting op de inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen. Voorwaarden: zie www.belastingdienst.nl onder Particulier, Werk en inkomen, U gaat werken, Heffingskortingen. Aanvraag/informatie: Belastingdienst, 0800-0543.
	Ondersteuning bij het vinden van werk. Aanvraag/informatie:
	Bedrijfskapitaal (lening) of periodieke uitkering of IOAZ. Voorwaarden: zelfstandige die wil starten, stoppen of die financiële problemen heeft. Aanvraag/informatie:, en Kamer van Koophandel, www.kvk.nl .
	(Gezins)uitkering bij inkomen onder sociaal minimum. Voorwaarden: van 27 tot 65 jaar, geen of laag inkomen, niet te veel vermogen, geen recht op andere uitkering, kan niet direct aan het werk. Aanvraag/informatie: Werkplein Maastricht, www.maastricht.nl , 043- 3506000. Vanaf 65 jaar aanvraag/informatie www.SVB.nl , 0475-368010.
	Werk- leeraanbod voor jongeren van 16 tot 27 jaar. Bij onvoldoende inkomsten kan er recht bestaan op inkomen. Aanvraag/informatie: UWV Werkbedrijf, www.uwv.nl of
	Aangifte Inkomstenbelasting i.v.m. teruggaaf (bijvoorbeeld uitbetaling Algemene Heffingskorting partner of aftrek specifieke zorgkosten). www.belastingdienst.nl , 0800-0543.

INKOMEN Vervolg Geen of laag inkomen	<i>Kwijtschelding gemeentelijke belastingen</i>	Hondenbelasting, rioolrechten gebruiker en afvalstoffenheffing. Voorwaarden: laag inkomen (normbedragen: www.szw.nl). Aanvraag/informatie: Gemeente.
	<i>Kwijtschelding waterschapsbelastingen</i>	Gehele of gedeeltelijke kwijtschelding waterschapsbelasting. Voorwaarden: laag inkomen, geen vermogen.
	<i>Toeslagenwet</i>	Aanvraag/informatie: Waterschap Aanvulling inkomen. Voorwaarden: ZW, WW, WAZ, WIA, WAO, Wajong, Wamil, Wet arbeid en zorg; inkomen onder sociaal minimum. Aanvraag/informatie:
Kunstenaar	<i>Inkomensregeling Kunstenaars (WWIK)</i>	Bijstandsuitkering voor kunstenaars. Voorwaarden: erkende (bouw)kunstopleiding, gevestigd kunstenaar of eerder (W)WIK-uitkering gehad. Aanvraag/informatie:
Oudere werknemer zonder WW-uitkering	<i>IOAW of IOW</i>	Bijstand voor oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze die geen WW-uitkering meer krijgt. Voorwaarden: zie
Geen/beperkt inkomen door ziekte of beperking	<i>WIA</i>	Uitkering voor arbeidsongeschikten. Voorwaarden: meer dan 35% arbeidsongeschikt. Aanvraag/informatie: UWV, www.uwv.nl , 0900-9294
	<i>Wajong</i>	Uitkering voor jonggehandicapten. Voorwaarden: arbeidsongeschikt voor 17e verjaardag of tijdens studie. Aanvraag/informatie: UWV WERKbedrijf, www.uwv.nl , 0900-9294
SCHULDEN Achterstanden betaling(en) en/of leren budgetteren	<i>Schuldhelpverlening</i>	Hulp en advies bij schulden, minnelijk schuldhelptraject. Voor wie: cliënt met problematische betalingsachterstanden en/of cliënt zonder overzicht over inkomsten en uitgaven. Aanvraag/informatie:
WONING Kan huur niet betalen	<i>Huurtoeslag</i>	Bijdrage voor de huur. Voorwaarden: naar verhouding hoge huur en laag inkomen. Zie www.toeslagen.nl voor berekening. Aanvraag/informatie: Belastingdienst, www.toeslagen.nl , 0800-0543.
BEPERKINGEN / MANTELZORG		
Kind met chronische ziekte of handicap	<i>TOG</i>	Bijdrage voor kind met handicap. Voorwaarden: kind woont thuis en heeft aanzienlijk meer zorg nodig dan gezond kind. Zie www.svb.nl voor precieze voorwaarden. Aanvraag/informatie: SVB, www.svb.nl , 0475-368040.
Beperkingen door ziekte, handicap of ouderdom	<i>Kortingsregeling maaltijdvoorziening</i>	Tegemoetkoming voor maaltijdvoorziening. Voorwaarden: inkomens- en vermogenstoets door gemeente. Aanvraag/informatie: Gemeenteloket
	<i>Kortingsregeling sociale alarmering</i>	Tegemoetkoming voor een persoonlijk alarmeringssysteem. Voorwaarden: inkomens- en vermogenstoets door gemeente. Aanvraag/informatie: Gemeenteloket
	<i>WMO voorzieningen of AWBZ-zorg</i>	Voorzieningen, hulp bij de huishouding, verpleging of verzorging (in natura of via persoonsgebonden budget). Voorwaarden: beperking(en). Aanvraag/informatie: CIZ, www.ciz.nl of Gemeenteloket
Nabestaanden	<i>Bijzondere bijstand</i>	Bijdrage voor kosten die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden. Voorwaarden: o.m. afhankelijk van inkomen, individueel beoordeeld. Aanvraag/informatie: mensen met bijstandsuitkering bij de vaste contactpersoon, mensen met een andere inkomensbron bij
	<i>ANW</i>	Voor nabestaanden na overlijden partner en voor verzorgers van kinderen. Voorwaarden: jonger dan 65, geboren voor 1950 of 45% arbeidsongeschikt of verzorging van kind jonger dan 18 jaar. Aanvraag/informatie: SVB, www.svb.nl , 0475-368010
	<i>PGB</i>	Met een persoonsgebonden budget kan de mantelzorger betaald worden voor zijn diensten. Voorwaarden: AWBZ-indicatie. Aanvraag/informatie: CIZ, www.ciz.nl of www.regelhulp.nl .
Verzorgt iemand met een ziekte of beperking	<i>Mantelzorgcompliment</i>	Jaarlijkse financiële bijdrage voor mantelzorgers. Voorwaarden: zie www.svb.nl . Aanvraag/informatie: SVB, www.svb.nl , 030-2648444.
ZORGVERZEKERING Kan zorgverzekering niet betalen	<i>Tegemoetkoming premie aanvullende verzekering</i>	Bijdrage voor de premie van de aanvullende zorgverzekering. Voorwaarden: inkomen maximaal 110% van bijstandsnorm. Aanvraag/informatie:
	<i>Zorgtoeslag</i>	Bijdrage voor de premie van de zorgverzekering. Voorwaarden: inkomen tot € 33.743 per jaar (alleenstaanden) of € 50.000 (samenwonend). Aanvraag/informatie: Belastingdienst, www.toeslagen.nl , 0800-0543.
	<i>Collectieve ziektekostenverzekering</i>	Zorgverzekering met korting bij IZA Cura. Voorwaarden: inkomen maximaal 110% van bijstandsnorm. Aanvraag/informatie:

Enquête Meer Kansen voor Alleenstaande Ouders

Het jaar 2010 is uitgeroepen tot het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. De FNV Vrouwenbond zet zich daarom samen met de FNV vakcentrale dit jaar extra in voor de verbetering van de positie van alleenstaande ouders, zowel voor betaald werkenden als uitkeringsgerechtigden. Want armoede doet zich vooral voor bij alleenstaande ouders. Via betaalde arbeid kunnen alleenstaande ouders vaak niet voldoende inkomen verwerven om een economisch onafhankelijk bestaan op te bouwen. Grote groepen alleenstaande vrouwen met hun kinderen zijn daardoor tot armoede veroordeeld. Een op de zes gezinnen met kinderen is een eenoudergezin. Ruim de helft daarvan moet zien rond te komen van een inkomen onder het sociaal minimum.

De FNV Vrouwenbond wil zich hard maken voor betere voorzieningen voor alleenstaande ouders. Daarvoor willen wij graag de wensen van alleenstaande ouders inventariseren. Van zowel betaald werkende als uitkeringsgerechtigde alleenstaande ouders. Wij verzoeken alleenstaande ouders om onderstaande vragenlijst in te vullen. Alleen dan kunnen wij de juiste voorzieningen voor u in kaart brengen.

De vragenlijsten worden anoniem verwerkt.

Als u een vraag liever niet invult kunt u deze overslaan.

U kunt ook extra aantekeningen maken als dat uw antwoord verduidelijkt.

Vraag 1

Hoe lang bent u al alleenstaand?

- minder dan 1 jaar
- tussen 1 en 3 jaar
- langer dan 3 jaar

Vraag 2

Hoeveel kinderen behoren tot uw gezin en zijn thuiswonend?

Dit kunnen ook pleegkinderen of stiefkinderen zijn waar u financieel voor zorgt.

Graag per leeftijdsgroep het aantal kinderen invullen

- 0 t/m 6 jaar: kind(eren)
- 7 t/m 12 jaar kind(eren)
- 13 t/m 16 jaar kind(eren)
- 17 t/m 21 jaar kind(eren)

Vraag 3

Deelt u de zorg voor de kinderen met de andere ouder van uw kinderen ?

- Ja
- Nee

Vraag 4

Is er iemand anders die u helpt met de zorgtaken?

- Ja
- Nee

Vraag 5

Heeft een van uw kinderen extra zorg nodig wegens een fysieke of psychische beperking ?

- Ja
- Nee

Vraag 6

Wat is uw hoogst genoten opleiding ?

- Basisonderwijs
- VMBO / Mavo
- MBO / Havo / VWO
- HBO / Universiteit
- anders:

Vraag 7

Heeft u op dit moment betaald werk ?

- Ja wel betaald werk, namelijk:(ga door met vraag 8a)
- Nee geen betaald werk (ga door met vraag 8b)

Vraag 8a

Werkt u vast, tijdelijk, via een uitzendbureau of als zelfstandige en voor hoeveel uren per week?

- Vast dienstverband voor uur per week
 - Tijdelijk contract voor uur per week
 - Via een uitzendbureau voor uur per week
 - Zelfstandig ondernemer voor uur per week
- (ga door met vraag 9)

Vraag 8b

U hebt nu geen betaalde baan maar bent u de afgelopen drie jaar werkzaam geweest?

- Nee
- Ja, wel betaald werk gehad, maar gestopt omdat

Vraag 9

Kunt u aangeven binnen welke grenzen uw netto inkomen valt?

- Lager dan € 900,-
- € 900,- tot € 1000,-
- € 1000,- tot € 1100,-
- € 1100,- tot € 1200,-
- Hoger dan € 1200,-

Vraag 10

Wilt u aangeven of u een uitkering heeft?

- Bijstandsuitkering
- WW-uitkering
- WIA – uitkering
- WAO – uitkering

Vraag 11

Welke van onderstaande uitspraken vindt u gezien uw inkomen het meest van toepassing?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- Mijn inkomen is veel te laag om met mijn gezin van rond te komen
- Met € 100,- extra per maand kunnen we rondkomen
- Wij kunnen net rondkomen maar iets extra's zit er nooit in
- Wij kunnen goed rondkomen van dit inkomen
- Mijn inkomen is ruim voldoende

Vraag 12 Knelpunten/problemen

Kunt u aangeven welke van de volgende problemen u het meest tegenkomt?

Financieel

Graag de antwoorden die u van toepassing vindt op uw situatie aankruisen

- ik kom niet in aanmerking voor toeslagen omdat mijn inkomen net boven het maximum ligt.
- ik moet allerlei extra kosten maken vanwege mijn beperkingen.
- ik moet allerlei extra kosten maken omdat mijn kind beperkingen heeft.
- anders namelijk:

Sociaal

Graag de antwoorden die u van toepassing vindt op uw situatie aankruisen

- ik heb geen energie over om sociale activiteiten te ondernemen .
- ik heb nooit tijd voor mijzelf.
- ik kan geen oppas vinden om zelf activiteiten buitenshuis te ondernemen
- binnen mijn sociale omgeving wordt raar naar mij gekeken omdat ik alleenstaande ouder ben
- ik voel mij buitengesloten
- anders namelijk:

Werk

Graag de antwoorden die u van toepassing vindt op uw situatie aankruisen

- Ik wil graag betaald werk maar kan geen geschikte baan vinden
- Ik heb niet de juiste opleiding voor de baan die ik zoek
- Ik kan alleen werk krijgen onder mijn niveau
- Ik kan gezien mijn gezinssituatie alleen parttime werken
- Ik kan geen baan vinden waarbij rekening wordt gehouden met de zorg voor mijn kinderen
- Ik wil als zelfstandige aan de slag maar krijg geen medewerking van de uitkerende instantie
- Ik wil als zelfstandige aan de slag maar krijg geen lening van een bank
- anders namelijk:

Wet en regelgeving

Graag de antwoorden die u van toepassing vindt op uw situatie aankruisen

- Ik ben door de gemeente niet geïnformeerd over voorzieningen voor alleenstaande ouders
- Ik weet dat er voorzieningen zijn, maar heb geen tijd om na te gaan of ik daar recht op heb
- Ik heb geen recht op voorzieningen omdat ik geen uitkering heb
- Ik heb geen zin om mijn privé zaken voor te leggen aan de sociale dienst
- Ik heb wel geprobeerd om gebruik te maken van de wet- en regelgeving maar kreeg niets
- Ik werd schandelijk behandeld toen ik gebruik wilde maken van de wet- en regelgeving
- anders namelijk:

HARTELIJK DANK VOOR HET INVULLEN VAN DEZE VRAGENLIJST

Handige websites

www.fnvvrouwenbond.nl

www.vrouwenpensioen.nl

Een website voor vrouwen over pensioen.

www.vrouwenreintegratie.nl

Op deze website van de FNV Vrouwenbond vind je nieuws en tips over re-integreren

www.vrouwenloonwijzer.nl

Een handige website om je salaris te vergelijken en met veel informatie, checklist en testjes.

www.wanneerzegjijstop.nl

Met nieuws en testjes voor meer inzicht in de balans tussen werk, privé en jezelf (FNV/Menzis)

www.pensioenkijker.nl

Een site van onder andere de FNV over pensioen.

www.fnv.nl

Veel informatie over arbeid, zorg en inkomen en het combineren van werk en privé. Ook de toegang tot de websites van de bij de FNV aangesloten bonden.

www.stichtingclip.nl

Informatie over lokale regelingen en acties vanuit cliëntenperspectief (CliP).

www.studerendemoeders.nl

Info voor studerende moeders met o.a. overzicht fondsen voor individuele studiedoeleinden.

www.uwv.nl

Informatie voor werknemers en uitkeringsgerechtigden over de werknemersverzekeringen bij ziekte (ZW), werkloosheid (WW) en arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA, Wajong, WAZ) en over uitkeringen bij zwangerschap, adoptie en pleegzorg (WAZO).

www.svb.nl

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) is de uitvoerder van volksverzekeringen. Op deze website informatie over de regelingen die door de SVB worden uitgevoerd: AOW, ANW, TOG en Kinderbijslag.

www.belastingdienst.nl en www.toeslagen.nl

Alles over aangifte doen, heffingskortingen, inkomensafhankelijke bijdragen en regelingen rond werk en inkomen, huurtoeslag, zorgtoeslag, kindertoeslag en kinderopvangtoeslag van de belastingdienst.

www.minszw.nl

Informatie over wetten en regelingen op het gebied van sociale zaken, werk, inkomen en uitkeringen.

www.weethoehetzit.nl

Informatie over sociale zekerheid van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

www.nibud.nl en www.berekenuwrecht.nl

Praktische informatie, berekeningen, inzicht in inkomsten en uitgaven voor nu en later.

www.werk-en-geld.nl

Meer of minder werken? Berekenen wat dat uw huishouden kost of oplevert. (NIBUD/Taskforce Deeltijd)

www.postbus51.nl/nl/home/publicaties/werk-en-loopbaan/verlofregelingen

Informatie over alle vormen van verlof van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

www.wijzeringeldzaken.nl

Informatie over je financiële zaken, initiatief van het ministerie van Financiën.

www.juridischloket.nl

Gratis juridische informatie en advies (met 30 vestigingen door heel Nederland).